

RA'ANANA COMMUNITY KOLLEL

Torah Bytes

A weekly Dvar Torah on the Parsha by Rabbi Dovid Horwitz
and the Rabbanim of the Ra'anana Kollel
Chayei Sarah 5785

In the merit of Yosef Ben Tzvi Avigdor Margolias

Shabbat Times

16:17 17:16

Issue 59

This week's parsha picks up where last week's left off. We are told that Sarah died at the age of 127 years as a result of last week's akeida. Rashi explains that although Avraham ended up not slaughtering his son Yitzchak, as the angel of Hashem stopped him at the last second, Sarah was told by the Satan that Yitzchak was being killed by his father, at which point she passed away from anxiety.

Now Avraham arrives home to find that his beloved wife was dead. He goes to the Hittites to procure the maarat hamachpeila as a burial plot for Sarah. He haggles with Efron the Hitti over the price of the cave, finally settling on the high price of 400 shekels.

This story seems unremarkable and would be passed over if it weren't for the gemara at the end of the first Chapter of Bava Batra. The gemara describes how the Satan travelled all over the world, trying to find the biggest tzaddik he could. After he found it, he came to Hashem and extolled the virtues of Avraham Avinu! Avraham was the Satan's pick for tzaddik of the world! If I had to venture a guess as to why the Satan picked Avraham, I would have made reference to Avraham's ten tests, the greatest one being the akeida, binding, of his son Yitzchak.

However, that is not what impressed the Satan. What moved the Satan to nominate Avraham as tzaddik of the world was that despite the fact that Hashem gave the land of Israel to Avraham, he did not complain when he was forced to pay for Sara's burial cave! This story from this week's parsha, that Avraham gave Efron 400 shekels for the cave, is what amazed the Satan. Now don't get me wrong, I am not minimizing this episode. Paying for something when it is already yours can be truly annoying and frustrating, but that it impressed the Satan more than the akeida of Yitzchak, that seems like an exaggeration! What lesson is the Torah trying to teach us by juxtaposing the test of the akeida to the test of paying money for a

burial plot?

I believe the Torah is teaching us that dedicating one's life or one's son's life to Hashem is certainly a great feat, but dedicating one's money can sometimes be even harder. We find this sentiment in the second verse of Kriyat Shema. The Torah commands us to love Hashem with all our heart, with all of our life and with all of our money! The Torah places life before money as if to imply that for some, investing their money in Judaism can be even more difficult than dedicating his life.

Avraham's earlier challenges taught us that we have to dedicate our lives to Hashem. The test of the akeida taught how we have to dedicate our children's lives to Hashem and this week's challenge teaches how we have to dedicate our money to Hashem, even when it doesn't seem justified.

Avraham understood that if Efron demanded 400 shekels for the burial plot, it was ultimately Hashem who was demanding this of Avraham!

How often in life do we cut corners when it comes to our own religious observance, or our children's education because of monetary considerations? When it comes to material possessions, which bring us social standing, how often do we choose the more expensive and prestigious brand, despite the fact that the cheaper brand is sufficient for our needs? Yet the very same person, who may indulge and pay extra for a fancier car, will choose the 80 shekel etrog over the 300 shekel etrog, justifying to himself that the cheaper etrog is equally sufficient. Avraham saw religious significance in the maarat hamachpeila and was willing to pay a huge amount of money to procure it, even though one could say that a burial plot is a burial plot. He was willing to give himself, his son and his money for Hashem! May we too learn from Avraham how to give all for Hashem!

Divine Providence and Finding a Soulmate

Rabbi Guy Dvir

In this week's parasha, we learn about finding Isaac's soulmate through the mission of Eliezer, Abraham's servant. Eliezer experienced a series of miracles that led him to Rebecca. When he shared his story with her family, even though they were idol worshipers, they acknowledged the Divine hand, saying, "The matter was decreed by the LORD" (Bereshith 24:50).

But a question arises: if a person's soulmate is predetermined by Heaven, why did Eliezer need to go to such lengths? He prayed, asked for a sign, and negotiated with Rebecca's family. Couldn't he just rely on G-d's plan and let things happen naturally?

This teaches us a powerful lesson about the partnership between Divine providence and human effort. The Talmud explains that a person's first match (zivug rishon) is decreed in Heaven even before they are born, but it is only in potential. To realize this potential, a person must make an effort and live a righteous life. If they do not, they may find a second match (zivug sheni), a more complicated process dependent on their actions.

The Midrash connects this concept to the well (be'er). A well represents a partnership between G-d and man. The water (representing the soulmate) is already underground, but one must dig to access it.

This is the deeper message behind Eliezer's efforts. While G-d's providence was guiding him, his prayers, planning, and persistence were essential to uncovering Isaac's destined match.

The lesson is clear: even when something is decreed by Heaven, we must take action. Divine blessings often come to fruition when combined with our effort and initiative.

RA'ANANA COMMUNITY KOLLEL
לעילוי נשמת יהושע בן נתן

Torah Bytes

דבר תורה שבועי מפי רבני הכולל הקהילתי ברעננה
פרשת "חיי שרה" התשפ"ה

זמני השבת

16:17 17:16

גליון 59

שאל את הרב

שאלה: שיחקתי כדורגל עם חברים, וקרה שבעטתי בכדור וזה פגע בפנים של שחקן אחר (חבר שלי) וזה שבר לו את המשקפיים. האם אני צריך לשלם את עלות התיקון?

תשובה: יש מקום לדמות מקרה זה למה שנפסק ברמ"א חושן משפט (סימן שע"ח סעיף ח') שבחורים שהזיקו זה את זה דרך שמחה ושחוק פטורים מלשלם (אם לא עשו כן בכונה) הואיל ונהגו כן - וביאור הדבר לכאורה הוא שמראש הם מוחלים זה לזה.

ולכן גם בנידון זה יש לומר שמאחר ומדובר בדרך משחק וללא כוונת זדון, וידוע שתוך כדי המשחק הכדורים עפים אנה ואנה ועלולים לפגוע - יש כאן מחילה ומנהג שלא לחייב נזקים כגון אלו.

אמנם במשנה ברורה (סימן תרצ"ה ס"ק י"ג) כתב שהמנהג לא חל כלפי היזק גדול, ויש לעיין האם שבירת משקפיים היא בגדר היזק גדול. ומכל מקום יש צד נוסף לפטור על פי שיטת הרמב"ם שמזיק ללא כוונה ברשות שגם למזיק וגם לניזק יש רשות להיות שם - הרי שהוא פטור (ועיין בשולחן ערוך סימן שע"ח סעיף ז' שלכאורה לא פסק כך).

ולכן מספק אי אפשר לחייב את המזיק לשלם את עלות התיקון של המשקפיים. וכל הנ"ל מדובר באופן שהמזיק הוא מעל גיל 13, שאם הוא מתחת לגיל 13 מצטרף לזה גם כל הנידון על קטן שהזיק שעל פי פשוט המשנה במסכת בבא קמא - פטור מלשלם.

שיעור יעולמות'

ערבית 20:00

יום חמישי 20:15

אחתה 198
דעונה

RA'ANANA
COMMUNITY
KOLLEL

עם הרב שבת יגל שליט"א

שאלה: שדכן הציע לי הצעת שידוך, ולאחר כמה פגישות ראינו שזה לא מתאים, אבל חשבתי שהבחורה מאוד מתאימה לחברותא שלי.

ואכן הצעתי לחברותא שלי את ההצעה, וגם לבחורה, והם נפגשו וסגרו שידוך בשעה טובה לאחר כמה פגישות.

כעת השדכן המקורי טוען כי מגיע לו לקבל לפחות חלק מ'דמי השדכנות' כי רק בזכותו התוודעתי בכלל לקיומה של הבחורה הנ"ל בעולם. האם הוא צודק?

תשובה: השדכן אינו צודק.

'דמי שדכנות' הם תשלום עבור סגירת עסקה בין הצדדים.

תפקידו של השדכן הוא לקרב בין הצדדים.

על קבלת מידע כזה או אחר לא משלמים.

ולכן השדכן המקורי ניסה לסגור עסקה אחת - שידוך בינך לבין הבחורה הנ"ל, אך השידוך לא נסגר. אתה קיבלת בזכות השדכן מידע על קיומה של הבחורה הנ"ל, והשתמשת במידע זה כדי לקדם שידוך אחר (בין הבחורה הנ"ל לבין החברותא שלך) ואכן השידוך נסגר. ולכן לך מגיע 'דמי שדכנות' כי אכן קירבת בין הצדדים עד לגמר שידוך, ואילו לשדכן הראשון שרק העביר לך 'מידע' לא מגיע כלום, כי דמי שדכנות לא משלמים על 'מידע' אלא רק על 'סגירת שידוך'.

שאלה: מה מברכים על תפוחי אדמה מבושלים או אפויים?

תשובה: הלכה פשוטה היא שעל תפוחי אדמה (מבושלים או אפויים) מברכים 'בורא פרי האדמה' ושמו יעיד עליו (תפוח אדמה) וכאשר רוצים לתת דוגמא לירק שמברכים עליו בורא פרי האדמה - מיד עולה בראש הדוגמא - תפוח אדמה.

אולם יש לדעת שיש כאלו שמברכים על תפוח אדמה - 'שהכל נהיה בדברו' - וכן נוהגים למיטב ידיעתי בחסידות צאנז ובעוד כמה מקומות.

ושני טעמים נאמרו בדבר:

(א) טבעו של התפוח האדמה שאף כאשר הוא מנותק מהאדמה, מכל מקום הוא ממשיך להנביט 'בונקלעך' (בליטות עגולות) וממילא יש לומר שהרי הוא דומה לפטריות שינקתם מן האוויר (לחות) ולכן ברכתו 'שהכל'.

(ב) מאחר ותפוח האדמה הוא מאוד משביע ואף עושים ממנו קמח ונאכל למחייה, שמא הוא דומה לאורז שעל אף שהוא לא מחמשת מיני דגן מכל מקום מברכים עליו 'בורא מיני מזונות', ומאחר ויש ספק אם ברכת התפוח האדמה 'בורא פרי האדמה' או 'בורא מיני מזונות' עדיף לברך 'שהכל', שהרי על כל המאכלים אם בירך 'שהכל' יצא.

אך מכל מקום ברור שההלכה הפשוטה היא שברכת התפוח אדמה היא 'בורא פרי האדמה' ורק מי שקיבל מרביותיו לברך 'שהכל' ינהג כן.

אליעזר ונגיעותיו

הרב משה אריאל מרגי שליט"א

לאחר שאליעזר בוחר ברבקה הוא מגיע לבית בתואל והוא מתחיל לספר לבתואל ומשפחתו שהוא עבד אברהם, ושאברהם ציווה עליו ללכת לחרן להביא אשה ליצחק. עוד הוא מספר להם שהוא שאל את אברהם מה לעשות במידה והאשה לא תרצה לבוא איתו לארץ ישראל? ושאברהם ענה לו שבמקרה הזה הוא משוחרר מכל התחייבות.

רק שחז"ל שמים לב שיש בפסוק נקודה מעניינת. "וַיֹּאמֶר אֶל-אֲדָמִי אֵלִי לֹא-תֵלֶךְ הָאִשָּׁה אִתְּךָ". (כד לט) המילה אולי כתובה ללא האות ו"ו", ואפשר לקרוא את זה גם אֵלִי. ודורשים חז"ל שבעצם מאחורי השאלה התמימה שאליעזר שאל הסתתרה תקווה של אליעזר לקחת את יצחק כחתן לבתו. "אֵלִי".

רק שהסיפור על השאלה והתשובה של אליעזר ואברהם כתוב פעמיים. בפעם הראשונה הוא כתוב כתיאור של מה היה בין אברהם ואליעזר, והפעם השנייה כשאליעזר מספר על כך לבתואל ומשפחתו. ובפעם הראשונה התורה כותבת אולי עם ו"ו "וַיֹּאמֶר אֶלִי הָעֶבֶד אוֹלִי לֹא-תֵאֲבֹה הָאִשָּׁה לְלִכְתָּ אִתְּךָ אֶל-הָאָרֶץ הַזֹּאת הִקְשֵׁב אָשִׁיב אֶת-בְּנִךְ אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר-יֵצֵאתָ מִשָּׁם". (כד ה). ומשמע שכשהוא שאל

"אולי לא תאבה" השאלה היתה אמיתית.

עונה הרב דסלר תשובה נפלאה,

כשלאדם יש נגיעה - רצון לא נכון, הוא לא מסוגל לראות את האמת. הוא מתחיל לשאול שאלות ולפלפל פילפולים והוא בכלל לא שם לב שכל הפיתולים הללו הם מחמת נגיעה ורצון כמוס שהוא מסתחרר סביבו.

שהרי גם כשאליעזר שואל אולי לא תאבה הוא לא מציע שיצחק יהיה חתנו הוא כביכול רק לטובת העניין "הַזֹּאת הִקְשֵׁב אָשִׁיב אֶת-בְּנִךְ אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר-יֵצֵאתָ מִשָּׁם" הוא רק מציע שיצחק יעבור לחרן. אבל בלי לשים לב הוא כבר עונה על השאלה הזאת שהרי הוא אומר "אֲשֶׁר-יֵצֵאתָ מִשָּׁם". והרי ה' הוציא מחרן את אברהם להביאו על ארץ כנען. כלום יתכן שכעת יצחק ישוב לחרן. ואם כן הצעתו כלל לא רלוונטית, ועל כרחך ששאלתו היא רק בגלל שהוא מכון שיצחק יהיה חתן בתו.

אבל באותו רגע שהנגיעה אופפת אותו הוא כלל לא שם לב לכך. רק לאחר שנבחרה רבקה וברור לו שיצחק לא יהיה חתנו, רק אז הוא הבין שכל האולי היה בעצם אֵלִי. כי כשלאדם יש נגיעה או תאוה - הוא הופך עקוב למישור, ורכסים לבקעה, ורק בסוף כשהוא מממש את תאוותו, או שנגיעתו מסתלקת הוא מביט לאחור ומשתומם איזה דרך הלך ובעבור מה.

ממש כמו אמנון "וַיִּשְׁנֶאֱהָ אִמָּנוֹן שִׁנְאָה גְדוֹלָה מֵאֵד כִּי גְדוֹלָה הַשִּׁנְאָה אֲשֶׁר שִׁנְאָה מֵאֲהָבָה אֲשֶׁר אֲהָבָה".